

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA – REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA SUPREME

Numri i lëndës: 2019:107363
Datë: 30.05.2024
Numri i dokumentit: 05756834

Pml.nr.277/2024

NË EMËR TË POPULLIT

GJYKATA SUPREME E KOSOVËS - kolegji i përbërë nga gjyqtarët: Mejreme Memaj, kryetare, Agim Maliqi dhe Rasim Rasimi, anëtarë, me bashkëpunëtoren profesionale Qefsere Berisha, procesmbajtëse, në çështjen penale kundër të pandehurve M1. M1. dhe M2. M2., për shkak të veprës penale mos raportimi ose raportimi i rremë i pasurisë, të ardhurave, i dhuratave ose i dobisë tjetër materiale ose detyrimeve financiare nga neni 437 par.2 të Kodit Penal të Republikës së Kosovës (KPRK), duke vendosur përkitazi me kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë të paraqitur nga mbrojtësi i të pandehurve kundër aktgjykimit të Gjykatës Themelore në Prishtinë - Departamenti i Përgjithshëm P.nr.2028/2018 të datës 18.05.2022 dhe aktgjykimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës - Departamenti i Përgjithshëm PA1.nr.1237/2022 të datës 13.02.2024, në seancën e kolegjit të mbajtur më 15 maj 2024, mori këtë:

A K T G J Y K I M

Me miratimin e kërkesës për mbrojtjen e ligjshmërisë të mbrojtësit të të pandehurve M1. M1. dhe M2. M2, ndryshohet aktgjykimi i Gjykatës Themelore në Prishtinë - Departamenti i Përgjithshëm P.nr.2028/2018 të datës 18.05.2022 dhe aktgjykimit të Gjykatës së Apelit të Kosovës - Departamenti i Përgjithshëm PA1.nr.1237/2022 të datës 13.02.2024 dhe bazuar në nenin 363 par.1 nënpar.1.1 të Kodit të Procedurës Penale (KPP), të pandehurit,

Lirohen nga akuza

E pandehura M1. M1.

Se nga data 1 mars deri me datë 31 mars 2014, në cilësinë e zyrtares së lartë publike edhe pse ka qenë e detyruar të bëjë deklarimin e pasurisë, të ardhurave, i dhuratave ose i dobisë tjetër

materiale ose detyrimeve financiare nuk ka paraqitur saktë të dhënat e kërkuara në formular lidhur me paluajtshmërinë në sipërfaqe prej 450 m², që gjendet në Zonën Kadastrale Ll., e blerë sipas kontratës së shitblerjes me numër VR.nr... të datës 04.05.2012 dhe e regjistruara në regjistrat kadastral të Komunës së G. me datë 27.03.2013, në emër të të pandehurës M1. M1.,

- me çka kishte për të kryer veprën penale mos raportimi ose raportimi i rremë i pasurisë, të ardhurave, i dhuratave ose i dobisë tjetër materiale ose detyrimeve financiare nga neni 437 par.2 të KPRK-së.

I pandehuri M2. M2.

Se nga data 1 mars deri me datë 31 mars 2014, në cilësinë e zyrtares së lartë publike edhe pse ka qenë e detyruar të bëjë deklarimin e pasurisë, të ardhurave, i dhuratave ose i dobisë tjetër materiale ose detyrimeve financiare nuk ka paraqitur saktë të dhënat e kërkuara në formular lidhur me paluajtshmërinë në sipërfaqe prej 450 m², që gjendet në Zonën Kadastrale Ll., e blerë sipas kontratës së shitblerjes me numër VR.nr... të datës 04.05.2012 dhe e regjistruara në regjistrat kadastral të Komunës së G. me datë 27.03.2013, në emër të bashkëshortes së tij Miradije Meha,

- me çka kishte për të kryer veprën penale mos raportimi ose raportimi i rremë i pasurisë, të ardhurave, i dhuratave ose i dobisë tjetër materiale ose detyrimeve financiare nga neni 437 par.2 të KPRK-së.

Shpenzimet e procedurës penale bien në barrë të mjeteve buxhetore të gjykatës, kurse e dëmtuara, për realizimin e kërkesës pasuror - juridike udhëzohet në kontest civil.

A r s y e t i m

Vendimi i Gjykatës Themelore

Gjykata Themelore në Prishtinë - Departamenti i Përgjithshëm, me aktgjykimin P.nr.2028/2018 e datës 18.05.2022, të pandehurit M1. M1. dhe M2. M2. i ka shpallur fajtor për veprën penale mos raportimi ose raportimi i rremë i pasurisë, të ardhurave, i dhuratave ose i dobisë tjetër materiale ose detyrimeve financiare nga neni 437 par.2 të KPRK-së dhe e ka gjykuar të pandehurën M1. M1. me dënim burgimi në kohëzgjatje prej 6 (gjashtë) muaj i cili dënim nuk do të ekzekutohet nëse në periudhën kohore prej 1 (një) viti nuk kryen vepër tjetër penale dhe dënim me gjobë në shumë prej 1000 (njëmijë) €, kurse të pandehurin M2. M2. e ka gjykuar me dënim burgimi në kohëzgjatje prej 6 (gjashtë) muaj i cili dënim nuk do të ekzekutohet nëse në periudhën kohore prej 1 (një) viti nuk kryen vepër tjetër penale dhe dënim me gjobë në shumë prej 800 (tetëqind) €. Të pandehurit janë obliguar në pagesën e shumës prej nga 50 €, në emër të paushallit gjyqësor dhe shumën prej nga 30 €, në fondin për kompensimin e viktimave të krimit, kurse e dëmtuara për realizimin e kërkesës pasurore juridike është udhëzuar në kontest civil.

Vendimi i Gjykatës së Apelit të Kosovës

Gjykata e Apelit e Kosovës - Departamenti i Përgjithshëm, me aktgjykimin PA1.nr.1237/2022 e datës 13.02.2024, ka refuzuar si të pabazuara ankesën e Prokurorisë Themelore në Prishtinë dhe ankesën e mbrojtësit të të pandehurve dhe aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë e ka vërtetuar.

Kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë

Kundër këtyre aktgjykimeve, kërkesë të përbashkët për mbrojtje të ligjshmërisë, kanë paraqitur mbrojtësi i të pandehurës M1. M1., avokati Ibrahim Dobruna nga G. dhe i pandehuri M2. M2., për shkak të shkeljeve esenciale të dispozitave të procedurës penale, shkeljes së ligjit penal dhe shkeljeve tjera të dispozitave të procedurës penale kur kanë ndikuar në ligjshmërinë e vendimit gjyqësor, me propozim që Gjykata Supreme e Kosovës, të aprovoj si të bazuar kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë, aktgjykimet e kundërshtuara të anulohen dhe lënda të kthehet në rigjykim në gjykatën e shkallës së parë.

Mendimi i Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit

Zyra e Kryeprokurorit të Shtetit e Kosovës, me shkresën KMLP.II.nr.154/2024 e datës 07.05.2024, ka propozuar që kërkesa për mbrojtje të ligjshmërisë të refuzohet si e pabazuar.

Pretendimet e paraqitura në kërkesë

Në kërkesën e paraqitur pretendohet për shkelje të ligjit penal, meqë veprimet e të pandehurve nuk përbëjnë elementet e kërkuara të veprës penale për të cilën të pandehurit janë shpallur fajtor dhe janë dënuar nga ana e dy gjykatave të instancave më të ulëta gjyqësore. Konkretisht mungon elementi esencial i kësaj vepre penale, përkatësisht nuk është manifestuar dashja e të pandehurve për kryerjen e veprës penale dhe sikur gjykata e shkallës së parë të verifikonte dhe të merrte në konsiderim mbrojtjen e të pandehurve, por edhe provat e tjera të administruara gjatë shqyrtimit gjyqësor, do të nxirrte përfundime të kundërta dhe me këtë të pandehurit nuk do të i shpallte fajtor, por do të i lironte nga akuza pasi që veprimet e tyre nuk përbëjnë vepër penale. Në të njëjtën mënyrë është vepruar nga ana e gjykatës së shkallës së dytë e cila gjatë procedurës ankimore nuk ka trajtuar në mënyrë të duhur pretendimet ankimore dhe nuk ka paraqitur arsyetim të plotë dhe të qartë përkitazi me faktin se veprimet e të pandehurve nuk kanë paraqitur vepër penale.

Në kërkesën e paraqitur janë theksuar edhe një mori pretendimesh tjera, mirëpo të njëjtat për shkak të natyrës së vendimit të marrë nga ana e Gjykatës Supreme të Kosovës nuk janë përshkruar dhe as nuk janë trajtuar tutje për shkak të relevancës së tyre.

Gjetjet e Gjykatës Supreme të Kosovës

Gjykata Supreme e Kosovës në seancën e kolegjit shqyrtoi shkresat e lëndës në kuptim të nenit 435 par.1 lidhur me nenin 436 par.1 të Kodit të Procedurës Penale (KPP) dhe pas vlerësimit të pretendimeve në kërkesë, gjeti se:

- kërkesa e përbashkët për mbrojtje të ligjshmërisë është e bazuar.

Duke u bazuar në shkresat e kësaj çështje penale dhe në provat e administruara në këtë çështje penale del se aktgjykimet e kundërshtuara janë marrë në shkëlje të ligjit penal nga neni 385 par.1 nënpar.1.1 të KPP-së, pasi që vepra për të cilën të pandehurit janë shpallur fajtor dhe janë dënuar nuk përbën vepër penale. Pra, provat e administruara nga ana e dy gjykatave më të ulëta gjyqësore janë interpretuar në mënyrë të gabueshme dhe rrjedhimisht janë nxjerr konkludime të gabuara, dhe atë në dëm të të pandehurve, andaj, kjo e bën të mundur ndryshimin e aktgjykimeve duke e vendosur këtë çështje në mënyrë meritore.

Gjykata e shkallës së parë të pandehurit i ka shpallur fajtor për shkak të veprës penale mos raportimi ose raportimi i rremë i pasurisë, të ardhurave, i dhuratave ose i dobisë tjetër materiale ose detyrimeve financiare nga neni 437 par.2 të KPRK-së, duke përshkruar në dispozitivin e aktgjykimit të saj se: *“...nuk kanë paraqitur saktë të dhënat e kërkuara në formular lidhur me paluajtshmërinë në sipërfaqe prej 450 m², që gjendet në Zonën Kadastrale Ll., e blerë sipas kontratës së shitblerjes me numër VR.nr... të datës 04.05.2012 dhe e regjistruara në regjistrat kadastral të Komunës së G. me datë 27.03.2013.*

Gjykata Supreme e Kosovës në tërësi pajtohet me konkludimet e nxjerra nga dy instancat gjyqësore se në rastin konkret sipas asaj që ceket në dispozitivet e aktgjykimit të shkallës së parë nuk rezultojnë të jenë kontestuese rrethanat se:

- të pandehurit kanë qenë zyrtar të lartë publik (M1. M1. – drejtoresh e administratës dhe Përkrahjes në KQZ, kurse M2. M2. – kryeshef i AKK);
- se të njëjtit kanë pasur detyrim ligjor të deklarimit të pasurisë së tyre në AKK;
- se me rastin e plotësimit të formularit për deklarim të pasurisë për vitin 2013 nuk kanë paraqitur paluajtshmërinë në sipërfaqe prej 450 m², që gjendet në Zonën Kadastrale Ll., e blerë sipas kontratës së shitblerjes me numër VR.nr... të datës 04.05.2012 dhe e regjistruara në regjistrat kadastral të Komunës së G. me datë 27.03.2013.

Mirëpo nga këto rrethana, ashtu siç është pretenduar edhe në kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë, del se kontestuese është fakti se përmes këtij deklarimi të paraqitur në mënyrë jo të saktë (siç është përshkruar në dispozitiv të aktgjykimit) a ishin përmbushur elementet e veprës penale në fjalë dhe se deklarimi jo i saktë i pasurisë a ishte bërë me qëllim të deklarimit të rrejshëm për të fshehur pasurën apo ishte si rezultat i informacioneve të pamjaftueshme të të pandehurve lidhur me deklarimin e pasurive sipas formularit për deklarim të pasurisë, përkatësisht a ishte plotësuar aspekti i dashjes së të pandehurve që përmes deklarimit të rremë të mos paraqesin këtë pasuri në formularin e deklarimit të pasurisë së tyre dhe se ishin pikërisht këto dy aspekte që kanë bërë dallimin mes interpretimit të bërë nga gjykata e shkallës së parë dhe të cilin konstatim e kishte pranuar edhe gjykata e shkallës së dytë në njërën anë dhe Gjykatës Supreme të Kosovës në anën tjetër.

Fillimisht në këtë çështje penale është e nevojshme analiza e dispozitës së nenit 430 par.2 të KPRK-së e cila ka përcaktuar se: *“Çdo person, i cili sipas ligjit është i detyruar të bëjë deklarin e pasurisë, të të ardhurave, të dhuratave, të dobisë tjetër pasurore ose të detyrimeve financiare, i cili bën deklaratë të rreme ose nuk paraqet të dhënat e kërkuara në deklaratë...”*

Nga leximi i kësaj dispozite dhe përshkrimi i dispozitivit të aktgjykimit të gjykatë së shkallës së parë vërehet një paqartësi e interpretimit të kësaj dispozite pasi që dispozita ligjore është e formuluar duke përcaktuar veprimin në dy forma alternative të kryerjes së veprës penale dhe atë: bën deklaratë të rreme ose nuk paraqet të dhënat e kërkuara në deklaratë, kurse në dispozitiv të aktgjykimit të gjykatës së shkallës së parë është përshkruar një formë e cila nuk është e përfshirë në dispozitën ligjore, pra me këtë rast në fakt është rishkruar dispozita ligjore duke shtuar edhe formën e tretë alternative e kësaj vepre penale, përkatësisht mos paraqitjen e saktë e të dhënave në formularë.

Përtej kësaj, sipas vlerësimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, gjykatat e dy instancave më të ulëta gjyqësore elementet e kësaj vepre penale do të duhej interpretuar në tërësinë e saj, përkatësisht në elementet e saj objektive dhe subjektive dhe të cilat duhet të përmbushen në mënyrë kumulative dhe jo në mënyrë fragmentare, siç janë interpretuar nga ana e gjykatave të dy instancave më të ulëta gjyqësore. Andaj, fillimisht është e rëndësishme të përcaktohen elementet e kësaj vepre penale dhe më pas të konstatohet se a janë përmbushur apo jo elementet e kërkuara. Siç u tha në pjesën e epërme të këtij aktgjykimi dhe duke u bazuar në shkresat e kësaj çështje penale, konkludimet e nxjerra nga dy instancat gjyqësore se në rastin konkret sipas asaj që ceket në dispozitivin e aktgjykimit të shkallës së parë nuk rezultojnë të jenë kontestuese rrethanat objektive të rastit dhe atë se: të pandehurit kishin detyrim ligjor deklarin e pasurisë dhe nuk kishin deklaruar paluajtshmërinë në sipërfaqe prej 450 m², që gjendet në Zonën Kadastrale Ll., e blerë sipas kontratës së shitblerjes me numër VR.nr... të datës 04.05.2012 dhe e regjistruara në regjistrat kadastral të Komunës së G. me datë 27.03.2013. Mirëpo nga këto rrethana, ashtu siç është pretenduar edhe në kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë, del se kontestuese janë rrethanat subjektive përkatësisht fakti se a ishte qëllimi i të pandehurve deklarimi i rremë i pasurisë dhe ishte pikërisht ky aspekt që bëri dallimin mes interpretimit të bërë nga gjykata e shkallës së parë dhe të cilin konstatim e kishte pranuar edhe gjykata e shkallës së dytë në njërin anë dhe Gjykatës Supreme të Kosovës në anën tjetër.

Sipas vlerësimit të Gjykatës Supreme të Kosovës elementet e kërkuara sipas dispozitës ligjore të nenit 430 par.2 të KPRK-së duhet të kenë referencë në Ligjin nr.04/L-050 për Deklarimin, Prejardhjen dhe Kontrollin e Pasurisë të Zyrtarëve të Lartë Publik dhe Deklarimin, Prejardhjen dhe Kontrollin e Dhuratave për të gjithë Personat Zyrtarë, kurse në nenin 17 është përcaktuar se *“Kushdo që shkel detyrimet e përcaktuara me këtë ligj, që nuk janë vepra penale, zyrtari i lartë bënë kundërvajtje dhe dënohet”*. Kurse nga përshkrimi ligjor rezulton, se për mos deklarim apo deklarim të pasaktë të pasurisë, të përfituar në mënyrë të ligjshme, nga neglizhenca e deklaruesit, paraqet veprim të kundërligjshëm, por nuk tërheq përgjegjësi penale. Intenca e këtij neni është inkriminimi i zyrtarit publik vetëm po që se pasurinë nuk e ka deklaruar fare apo e ka deklaruar rrejshëm dhe në asnjë rrethanë pasurinë të cilën e ka realizuar në mënyrë të ligjshme. Për më tepër, në rastin konkret gjykata e shkallës së parë nga

provat e administruara ka konstatuar se pasuria në fjalë është blerë përmes kontratës së shit-blerjes e vërtetuar në Gjykatën Komunale në Prishtinë, kurse pagesa ishte bërë përmes transferit bankar nga blerësja – tani e pandehura M1. M1. tek shitësi D. Z.. Ashtu që këto fakte e bëjnë në tërësi të besueshme edhe deklarin e të pandehurve se nuk kishin pasur për qëllim fshehjen e kësaj pasurie e aq më tepër që e pandehura M1. M1. kishte paraqitur kërkesë me shkrim në Komunën e G. për të regjistruar këtë pronë në emër të saj e që këto fakte në tërësi e provojnë se qëllimi i të pandehurve nuk ishte mos paraqitja e kësaj prone në formularin e deklarinimit të pasurisë së tyre, meqë i saj ishte si rezultat i përfitimit të ligjshëm të saj.

Gjykata Supreme e Kosovës vlerëson se, sikur qëllimi i ligjdhënësit të ishte që çdo mos deklarinim të pasurisë ta konsideronte vepër penale, nuk do e përdorte shprehjen “ nëse nuk është vepër penale “ dhe nuk do parashihte dënime për kundërvajtje, ngase nuk mund veprimi i njëjtë të jetë edhe kundërvajtje edhe vepër penale. Deri tani, në asnjë rast, për mos deklarinim të pasurisë apo deklarinimit jo të saktë, nuk janë iniciuar procedura për kundërvajtje siç e parasheh ligji, pse po ekzistuan këto dispozita ndëshkuese për kundërvajtje.

Vetë fakti se neni 17 i Ligji nr. 04/L-050, ka paraparë dispozita ndëshkuese për kundërvajtje, duke i përcaktuar saktë edhe gjobat, shpjen në përfundim të qartë dhe lehtas të kuptueshëm se “*mos deklarinim apo deklarinim jo i saktë i pasurisë e cila është e përfituar në mënyrë të ligjshme*” është vetëm kundërvajtje. Sikur qëllimi i ligjdhënësit të ishte: që si pasurinë e fituar në mënyrë të ligjshme edhe atë të paligjshme të pa deklaruar apo të deklaruar në mënyrë jo të saktë , ta sanksiononte si vepër penale, nuk do parashihte kundërvajtje për mos deklarinim të pasurisë, por do i rregullonte vetëm procedurat por jo edhe dispozitat ndëshkuese për kundërvajtje, pastaj neni 430 i KPRK-së do ishte ndryshe i strukturuar, dm.th. do përmbante paragraf të posaçëm, për pasurin e padeklaruar dhe të përfituar me abuzim dhe paragraf të posaçëm për pasurinë e padeklaruar apo të deklaruar në mënyrë të pa saktë, por të fituar në mënyrë të ligjshme, ngase në aspektin penal, nuk mund të kenë të njëjtin status si pasuria e ligjshme si ajo e paligjshme e pa deklaruar.

Në përmbyllje të këtij aktgjykimi, Gjykata Supreme e Kosovës shpreh shqetësimin e saj përkitazi me standardin e aplikuar së pari nga ana e Prokurorisë së Shtetit e mbështetur pastaj nga ana e dy gjykatave të dy instancave më të ulëta gjyqësore, të cilat përdorën një standard minimal dhe që veprimet e të pandehurve i cilësuan si veprime që përbëjnë vepër penale dhe atë pa një vlerësim dhe analizë të mirëfilltë dhe gjithëpërfshirëse të provave që ishin në shkresat e lëndës dhe njëkohësisht duke bërë interpretim të gabuar të ligjit penal. Me këto veprime del se janë shkelur rregullat bazike të prezumimit të pafajësisë të garantuara *përmes mekanizmave të brendshëm* neni 31 par.5 i Kushtetutës së Republikës së Kosovës dhe neni 3 i KPP-së, meqë gjykata me rastin e vendosjes është e obliguar që të provoj të gjitha faktet në mënyrë të gjithanshme dhe të pa kontestueshme, në favor dhe disfavor të të pandehurit, e posaçërisht këtë duke e ndërlidhur me *parimin e prezumimit të pafajësisë dhe parimin in dubio pro reo*, se mëdyshjet lidhur me ekzistimin e fakteve të rëndësishme për çështjen ose për zbatimin e ndonjë dispozite të ligjit penal interpretohen në favor të të pandehurit dhe të drejtave të tij, kurse në ndërlidhje të kësaj po ashtu duke pasur parasysh faktin se të gjitha argumentet që janë “*in peius*” ndaj të akuzuarit duhet të vërtetohen me siguri të plotë përkatësisht përtej dyshimit të arsyeshëm

dhe nëse nuk arrihet një diçka e tillë duhet konsiderohen se nuk ekzistojnë kurse për argumentet që janë “*in favorem*” ndaj të akuzuarit merren se ekzistojnë edhe atëherë kur janë vërtetuar me probabilitet, si dhe përmes mekanizmave të jashtëm KEDLNj dhe GJEDLNj e së ndërtuar përmes vendimeve të saja: Minelli & Zvicrës, Murray & Britanisë së Madhe, Tefler & Austrisë, Lavents & Letonisë, etj., në të cilat vendime rëndësi vendimtare i kushtohet parimit të prezumimit të pafajësisë, përkatësisht kërkesës që kryerja e detyrave nga ana e anëtarëve të një gjykate nuk duhet të filloj me idenë e paracaktuar se i akuzuari ka kryer veprën penale për të cilën akuzohet, barra e provës i takon prokurorit dhe çdo dyshim duhet të jetë në favor të akuzuarit.

Nga të gjitha këto, Gjykata Supreme e Kosovës, vlerëson se aktgjykimi i gjykatës së shkallës së parë është përfshirë me shkelje të ligjit penal dhe të cilat shkelje nuk janë mënjanuar nga ana e gjykatës së shkallës së dytë e cila vendosi sipas mjetit të rregullt juridik dhe njëkohësisht pretendimi i mbrojtësit të të dënuarit i paraqitur në kërkesë ishte i bazuar, andaj për këtë arsye u vendos që konform nenit 438 par.1 nënpar.1.1 të KPP-së, aktgjykimet e kundërshtuara të ndryshohen si në dispozitiv të këtij aktgjykimi.

GJYKATA SUPREME E KOSOVËS - PRISHTINË

Pml.nr. 277/2024, më 15 maj 2024

B.profesionale,
Qefsere Berisha

Kryetarja e kolegjit,
Mejreme Memaj